

Slej ko prej nujna lastna odločna prizadevanja

«Blišč tega doma ne prenese primerja-
ve z današnjim položajem Slovencev v Ita-
liji. Ta dom je izjema». S temi besedami
je predsednik Slovenske kulturno gospo-
darske zveze Boris Race zaključil svoj
slavnostni govor na otvoritvi Kulturnega
doma v Gorici dne 27. novembra. Kdor
pobljše pozna razmere, v katerih živi slo-
venska manjšina v italijanski državi, mo-
ra Racetovim besedam samo pritrditi, kaj-
ti neovržna resnica je, da se asimilacijski
proces nadaljuje in da je prav pomanjka-
nje manjšinskih zaščitnih norm eden glavnih
vzrokov za raznorodovanje, za odtuje-
vanje Slovencev lastni narodnostni biti.

Za nadaljevanje tega procesa bi prav
gotovo lahko navedli tudi druge vzroke,
vendar je pravkar omenjeni tako očiten,
da pade takoj vsakomur v oči. To tembolj,
ker mu je oziroma mu še botruje cela vr-
sta dejavnikov, med katerimi se gotovo
»odlikujeta« slaba vera in pomanjkanje
resnične dobre volje na strani sil, ki o teh
vprašanjih odločajo.

Se v zadnjem času v tem pogledu kaj
spreminja na bolje? »Naša narodnostna
skupnost — je v že omenjenem govoru u-
gotovil predsednik SKGZ — je v zadnjem
času predmet vedno večjega zanimanja.
Naša zaščita je obvezen predmet razgovo-
rov med predstavniki Jugoslavije in Itali-
je; deželni svet Furlanije Julijske krajine
je naša vprašanja podrobno obravnaval in
se obvezal, da bo pozitivno posredoval pri
vladi; predsednik vlade Spadolini se je
pred parlamentom obvezal, da bo vlada
izdelala sintezo raznih predlogov; enotna
slovenska delegacija je na srečanju s pred-
sednikom vlade, z zunanjima ministroma
Colombom in Vrhovcem, s tajnikom Kr-
ščanske demokracije Piccolijem in KPI
Berlinguerjem postavila zahtevo, naj pride
tako do razprave v parlamentu o zakonu
za zaščito naše manjšine. »V razgovorih
— je še ugotovil Boris Race — smo dobili
ohrabrujoča zagotovila; sedaj gre za to, da
bodo obljube brez odlašanja izpolnjene,
da bo v najkrajšem času prišlo do razgo-
vorov med posebno delovno skupino in
predstavniki manjšine, kot je obljubil
predsednik vlade, da bo Kršč. demokra-
cija čimprej predložila svoj osnutek zaka-
na in da bomo spomladi imeli globalni za-
ščitni zakon«.

Predsednik SKGZ je povsem pravilno
opozoril na premike, ki so v zadnjem ča-

dalje na 2. strani ■

UTRIMO SI ČUT nacionalne vzajemnosti

V sredo, 9. t.m. ob šestih zvečer, že v
temi, je bil na letališču na Brniku pre-
tresljiv slovesni sprejem trupel žrtev le-
talske nesreče, katere so prepeljali z dve-
ma letaloma Inex-Adrie s Korziške, da bo-
do mrtvi počivali v domači zemlji in »bodo
vsaj bliže« svojim in svojemu narodu, kot
je rekel eden izmed televizijskih komentator-
jev. Na letališču se je zbralo mnogo ti-
soč ljudi, žalostnih svojcev in drugih, med
njimi predstavniki oblasti. Na katafalk so
postavili eno izmed krst, natopa je mrtve
pozdravila žalna glasba s koračnicami, ko-
mentator je utihnil, v ozadju so reflektorji
sredi črne teme razsvetljevali le obe le-
tali, polni krst. Začel se je mimohod, mol-
če, v grozljivi tišini. Bil je najbolj žalo-
sten in pretresljiv, hkrati pa slovesen in
ganljiv, kar smo jih kdaj videli. Tu pa
tam je objektiv televizijske kamere od bli-
zo ožaril kak obraz, obraz žene, obraz mo-
ža, obraz fanta ali dekleta. Iz oči so vsem
drsele solze, čeprav so bili kot okameneli
v svoji bolečini.

Že dolgo, lahko bi rekli, da že vse pre-
dolge se Slovenci nismo tako zelo začutili
spet kot en narod, kot isti narod, kot ista
narodna družina, kakor v tej žalostni uri,
uri žalovanja za 180 Slovenci, žrtvami, ki
si jih usoda kot simbol izbrala iz vse Slo-
venije, iz vseh plasti, vseh starosti, od du-
hovnika do mlade športnice, neglede na
svetovni nazor.

Ko smo v televizijskem prenosu gleda-
li presunljivo slovesnost, ki jo je spreml-
jalo malo besed, pa tem večja bolečina, ki
ni in noče biti retorična, se je v nas spet
živo vzdramila zavest naše skupne narod-
ne usode. Prenehali smo se spraševati o
smislu te velikanske žrtve, te množične
smrti, ki je hkrati pokosila eno desetiso-
čino vsega slovenskega naroda, in smo za-
čutili samo še svojo trdno, neskončno glo-
boko povezanost s tem narodom, s svojim
narodom, z njegovimi mrtvimi in živimi,
z njegovo preteklostjo, sedanostjo in pri-
hodnostjo. Začutili smo nov, živ čut odgo-
vornosti ali boljše rečeno soodgovornost za
njegovo usodo; začutili smo kot le malo-
kdaj prej, kaj je nacionalna vzajemnost.
Zavedli smo se z novo močjo in novo ja-
snostjo, kako tesno smo povezani v skup-
no narodno usodo, kako moramo držati
skupaj in kako si moramo pomagati in biti
povezani v vseh nesrečah. Biti moramo e-
no, en narod, ena družina in pomagati ti-
stim med nami, ki se znajdejo v nesreči
in stiski, kakor so se zdaj znašli otroci, ki
so ostali brez staršev, in starši, ki so ostali
brez otrok, žene, ki so ostale brez moža,
in možje, ki so ostali brez žene in matere
svojih otrok. Ta nesreča nas je tragično
opomnila, da si moramo okrepiti ošibeli
čut nacionalne vzajemnosti. Samo tako bo-
mo brez hude škode in traum prestali to
in vsakršno nesrečo, ki bi še lahko zadela
naš narod.

Spadolinijeve težave s strankami

Ko je senator Spadolini pred 7 meseci
postal predsednik vlade, je uradno in ne-
uradno nekajkrat poudaril, da se bo pri iz-
vrševanju svojih funkcij posluževal pravic
in pristojnosti, ki jih ministrskemu pred-
sedniku priznava ustava. Ta namreč pred-
videva, da ministrski predsednik določa
splošne smernice vlade in da je za njeno
delovanje odgovoren pred parlamentom.

Spadolini je očitno hotel narediti konec
že nekaj desetletij uveljavljeni praksi, da
je predsednik vlade nekakšen ujetnik vr-
hov političnih strank vladne ali parlamen-
tarne koalicije in zlasti njihovih birokrat-
skih struktur in da so ministri nekakšni
delegati strank, ki jim pripadajo, saj smo
v zadnjih letih pogosto slišali in brali na
primer o socialistični, socialdemokratski

in republikanski delegaciji v vladi. Šlo je
očitno za nevarno izroditve prave in re-
snične vloge političnih strank, ki so v de-
mokratskem sistemu nenadomestljive, a
prav gotovo nimajo tistih pravic in pri-
stojnosti, ki jih ustava predvideva za pred-
sednika vlade in za njene ministre.

Vse pa kaže, da ima tudi predsednik
Spadolini, kot že njegovi predhodniki, hu-
de težave z vrhovi vladnih političnih
strank, saj se bo moral v soboto, 12. t.m.,
ponovno sestati z njihovimi glavnimi taj-
niki, kar dokazuje, da znotraj vladne koa-
licije nekaj škriplje oziroma da ni popol-
nega soglasja med vlado in njeno večino v
parlamentu. Zahtevo po bližnjem »sestan-
ku na vrhu« je pred dnevi postavil tajnik

dalje na 3. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 13. decembra, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Nediški zvon; 11.00 Mladinski oder; »Desniček in Leviček iščeta svoj par nog«; Radijska igrice; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Na goriškem valu — Sport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 14. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Gospodarska problematika pri nas in v svetu; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Nenavadno kramljanje o navadnih stvareh; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Kulturni dogodki; — Lahka glasba; 13.00 Poročila; 13.20 Rojanski cerkveni pevski zbor na koncertu v rojanski cerkvi 31. maja letos; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Mihail Šolohov: »Tihi Don«; 15.00 V svetu športa in glasbe; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Pesniške podobe in usode; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 15. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Domači obrabi; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Manjka jim samo beseda; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Kulturno pismo — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Javni nastopi gojencev šole Glasbene matice; 14.55 Naš jezik; 15.00 Glasbeni magazin; 16.00 Slovenci v miljskem okolišu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Biografije naših velikih mož: »Jurij Dalmatin«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 16. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Pripoved partizanskega časnikarja; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Naš otrok; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Ženska pevka skupina »Stu ledi« iz Trsta; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Mihail Šolohov: »Tihi Don«; 15.00 Ameriški gledališki musical; 16.00 Sto let telesno-kulturnega udejstvovanja med Slovenci na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Gojenci šole Glasbene matice iz Boljuna in Trsta iz razredov profesorice Lorene Sancin ter Mojce Šiško — Rojanski cerkveni pevski zbor na koncertu v rojanski cerkvi 31. maja letos; 18.00 Slovenska literatura v Italiji; 18.15 Glasovi iz preteklosti; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 17. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Življenje; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Psihološki utrinki; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Od Milj do Devina — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.55 Naš jezik; 15.00 Jugoslovanski izvajalci; 16.00 Primorska duhovščina pod fašizmom; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Violinist Rok Klopčič in pianistka Nada Oman v goriškem Avditoriju; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Sodobne slovenske novele; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 18. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 12 let strategije napetosti v Italiji; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Svet se počasi vrti; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Na goriškem valu — Beležka; 13.00 Poročila; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Mihail Šolohov: »Tihi Don«; 15.00 Odrtgana kulisa; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Violinist Rok Klopčič in pianistka Nada Oman v goriškem Avditoriju; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 19. decembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Tudi starost je lahko lepa; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Jaz ženska, žena, mati, gospodinja; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Bom naredil st'zdice, čjer so včas' b'le — glasnik Kanalske doline — Beležka; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pisci; 14.55 Naš jezik; 15.00 Začnimo s črko »A«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Med dvema ognjema — kviz oddaja s sodelovanjem slovenskih goriških in tržaških višjih srednjih šol; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Ob prazniku svetega Miklavža

Čeprav v koledarjih god sv. Miklavža ni natisnjen z rdečimi črkami kot drugi veliki in stalni prazniki, je z debelimi in zlatimi črkami natisnjen v srcih naših otrok in jim da Miklavžev god priložnost, da jih razveselijo. Zato je Miklavžev večer in Miklavžev dan eden najbolj veselih in srečnih dni v letu za otroke in za njihove starše kot sploh za vse, ki so si še ohranili smisel za tako nedolžno veselje in poezijo.

Svetega Miklavža so nekaj zelo častili po vsej Evropi, toda v protestantskih deželah je po Reformaciji funkcija obdarovanja otrok, pa tudi odraslih prešla na Božička, katerega pa v deželah angleške

Pri otrokih kot seveda tudi pri mnogih odraslih sta pridnost in porednost tako premešani, da je joj. Na vsakogar odpadeta približno enaka deleža pridnosti in porednosti. Kar uprašajte, otroci, svoje mamice in tatke, če so bili vedno pridni. Povejte jim, da se jim bo naredila rdeča pika na nosu, če se bodo zlagali.

V katoliški srednji Evropi pa še naprej nosi darove sveti Miklavž v noči od petega na šesti december. Mnogokje pride dan ali dva prej tudi v šole in v otroške vrtce. Najrajši pa obiskuje in obdaruje slovenske otroke, mogoče zato, ker so najbolj pridni, še bolj verjetno pa zato, ker imajo Miklavža najrajši. Nikjer drugje ne pričakujejo otroci sv. Miklavža s takim drhtečim pričakovanjem, nikjer drugje ne nastavijo na predvečer godu svetega Miklavža s takim veseljem krožnikov ali čevlčkov na mizo ali na okno kakor v Sloveniji. Slovenski otroci mu napišejo že nekaj dni prej tudi pisemca, v katerih mu navedejo svoje želje, in če še ne znajo pisati, kar načetkajo na papir, kaj bi radi od Miklavža, mamica pa potem to prepíše na papir s takimi črkami, ki jih sveti Miklavž zna brati.

Res pa je, da se je navada Miklavževega obdarovanja najbolj ohranila v Sloveniji, kjer je postala trdna ljudska tradicija, bistven del ljudske folklorne v decembru. Povezala se je z dvema drugima navadama. Ena je že omenjeni cerkveni god svetega Miklavža, ki je bil pri Slovencih vedno zelo češčen svetnik, kar dokazuje med drugim mnogo cerkvá, ki so posvečene svetemu Miklavžu. Tako tudi ljubljanska stolnica, torej najvažnejša cerkev v Sloveniji. Pa tudi več krajev se imenuje po sv. Miklavžu. Druga nekdanja navada pa je bil nek praznik duha zime in teme, seveda še v poganskem času. Spomin na ta praznik se je še ohranil na Švedskem in Finskem, kjer mu pravijo Pärkel, kar je gotovo v zvezi z našimi parklji, ker tudi tam so si predstavljali hudobnega duha zime in teme rogatega, kosmatega in črnega, kot je naš parkelj. Po kaki poti je prišel na Slovensko, naj raziskujejo etnografi in jezikoslovci. Ni

dalje na 7. strani ■

B. H.

Dijaki, starši, šolsko osebje!

13. in 14. decembra 1981 se polnoštevno udeležite volitev

— v razredne svete

— v medrazredne svete

— v svete

didaktičnih ravnateljstev

— v zavodne svete

Vzdržite se glasovanja za okrajni in pokrajinski šolski svet v podporo zahtevi po avtonomiji slovenske šole!

ENOTNI ŠOLSKI ODBOR
GORICA - TRST

ga jezika še vedno imenujejo Santa Klaus, kar pomeni v nekoliko popačeni obliki sveti Miklavž. Isto funkcijo opravlja v komunistični Evropi »dedek Mraz«. In ta Santa Klaus je tudi po svoji zunanji podobi podoben našemu svetemu Miklavžu. Prav tako ima podobo prijaznega starčka z dolgo belo brado, le da ni opravljen v škofovsko oblačilo, ampak v navaden rdeč plašč, obrobljen z belo kožuho, na glavi pa ima koničasto rdečo kapo, ali pa tako z dolgim cofom. Navadno ga prikazujejo na saneh, ki jih vlečejo severni jeleni. Na saneh pripelje svoje darove pridnim pa tudi porednim otrokom, saj ni pridnih otrok, ki bi bili vedno pridni, pa tudi ne porednih, ki bi bili vedno poredni.

Slej ko prej nujna lastna odločna prizadevanja

■ nadaljevanje s 1. strani

su nastali v pogledu problematike slovenske manjšine v Italiji. Pri tem pa velja vendarle poudariti (kar med drugim izhaja tudi iz govornikovih izjav), da še vedno ostajamo pri besedah oziroma obljubah, medtem ko bi razmere zahtevale, da bi se takoj prešlo k dejanjem, če hočemo, da se asimilacijskemu procesu naredi konec oziroma, da se čimbolj omeji, kot bi ustrezalo načelom pravičnosti in pravnim obveznostim tako notranjega kot mednarodnega značaja.

Ob vsem tem pa se moramo kot pripadniki manjšine vedno dobro zavedati, da se brez lastnih prizadevanj, in sicer na vseh področjih — tako v politiki, kulturi, gospodarstvu itd. — nič ne bo zares premaknilo na bolje in da bo od našega nadaljnega boja odvisna ne samo naša zakonska zaščita, temveč tudi in predvsem njena vsebina. Tudi od nas samih, od naše politične zrelosti, ki se mimo vseh takih ali drugačnih razlik mora predvsem odražati v enotnosti politične akcije, bo odvisno, če in kako hitro bomo dosegli priznanje in pravično zaščito naših pravic.

Kaj se dogaja na Sardiniji?

Znani milanski dnevnik »Corriere della sera« je v ponedeljek, 7. t.m., objavil krajše poročilo o poteku in zaključkih kongresa Sardinske akcijske stranke, ki je bil v mestu Porto Torres. List opozarja, da so na kongresu odobrili »manifest«, ki je nekaj povsem novega za razmere v Italiji. V splošnem delu »manifest« poudarja, kako »ima vsak narod pravico do samoodločbe« in se zavzema »za enotnost vseh tlačenih narodov in njihovih narodnoosvobodilnih organizacij« ter poziva k boju proti »kolonializmu mnogonacionalnih držav in, v okviru novega internacionalizma, k boju proti imperialističnim politikam velesil«.

»Manifest« pa še odločneje poudarja zahtevo »po neodvisnosti Sardinije, kar je nujen pogoj za sklepanje federativnih sporazumov z drugimi narodi in državami, med njimi tudi s tistimi ali s tistimi na polotoku« (očitno je tu mišljena italijanska država op.p.) Listina zahteva, naj se »na Sardiniji ustanovi svobodna republika, ki naj se sklicuje na najbolj pristna načela socializma«.

Listina, ki jo je odobril kongres Sardinske akcijske stranke, se na krajši rok zavzema za enotno akcijo sardinskih demokratičnih političnih sil, da se nanovo določi ustavno razmerje z italijansko dr-

Milanski dnevnik opozarja, da je na kongresu prevladovalo »oporečniško vzdušje do osrednje vlade in do vsega, kar je italijanskega«. Predstavnike strank — nadaljuje list — ki so prinašali pozdrave, so izžvižgali in mnogi niso mogli niti zaključiti svojih posegov. Kar pet minut pa je trajalo ploskanje, ko je svoj pozdravni govor zaključil zastopnik politične organizacije Union Valdôtaine, med ploskanjem pa so se na kongresu slišali vzkliki »neodvisnost, neodvisnost!« Zastopnik te politične organizacije iz Doline Aosta je v svojem nastopu predlagal skupno politično akcijo vseh organizacij, ki so izraz narodnih manjšin. Zanimivo je tudi, da je večina govornikov na kongresu uporabljala svoj materini jezik, to je sardinski.

Milanski list pripominja, da se utegne razprava o morebitnih ustavnih spremembah, ki je že nekaj mesecev v teku med italijanskimi strankami, razširiti na način, ki ga trenutno ni moč niti predvidevati.

POGOVORI V ŽENEVI

V Ženevi je bilo v torek tretje zasedanje sovjetske in ameriške delegacije, ki se razgovarjata o odpravi jedrskih raket v Evropi. Razgovorov sta se udeležili obe razširjeni delegaciji in so trajali več kot dve uri. Vse pa je zavito v strogo tajnost in po zaključku pogovorov ne vodja sovjetske delegacije Kvicinski in niti vodja ameriške delegacije Nitze nista hotela dati nobenih izjav. Po mnenju opazovalcev, je to znak, da pogovori napredujejo.

POSVET O DVOJEZIČNOSTI

V Ljubljani je bil v sredo posvet o dvojezičnosti na narodnostno mešanem ozemlju Socialistične republike Slovenije. Posvet sta organizirala komisija za narodnosti in izvršni svet skupščine slovenske republike. Na zasedanju so sodelovali predstavniki italijanske in madžarske skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem. Prisotni so bili tudi zastopniki Socialistične republike Hrvaške. Na zasedanju so poglobili vsebino uresničevanja osebnih pravic narodnosti, ki živijo v Sloveniji.

TEDEN INVALIDOV

Ob bližanju konca mednarodnega leta handikapiranih so tudi v Ljubljani dali pobudo za teden invalidov, ki se je začel v nedeljo, trajal pa bo do naslednje nedelje. V ponedeljek so na Gospodarskem razstavišču odprli razstavo o rehabilitaciji prizadetih, na ogled pa so tudi številni izdelki invalidov.

Zadnja številka verskega tednika »Družina« pa prinaša na prvi strani odprto pismo ob koncu mednarodnega leta prizadetih in invalidov, ki ga je napisal slovenski metropolit msgr. Šuštar. V pismu se posebej obrača na tiste, ki nočejo imeti nobenega opravlja s prizadetimi in invalidi, dalje tistim, ki jim gre vsa hvaležnost zaradi nege in skrbi, ki jo posvečajo prizadetim bratom in sestram, končno pa samim handikapiranim. V nadškofovem pismu je med drugim rečeno, da se le ta, ki sprejme celotno resnico o človeku, to-

rej tudi njegove pomanjkljivosti in bolezni, v življenju res znajde. O mednarodnem letu invalidov pa pravi, da je hotelo spremeniti javno mnenje in opozoriti, da so tudi prizadeti in invalidi, bolni in ostareli bistveni sestavni del človeške družbe, drugim enakovredni ljudje in po krščanskem prepričanju celo tisti, ki jih moramo sprejemati z večjo pozornostjo in ljubeznijo.

—o—

JANEZ PAVEL II.

Papež Janez Pavel II. se je na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja udeležil tradicionalnega verskega shoda ob vznožju znamenitega Marijinega kipa na trgu Piazza di Spagna v Rimu. V priložnostnem nagovoru je izrekel prošnjo, naj bi Mati božja vzela v svoje materinsko varstvo celotno človeštvo. Sveti oče je izrekel tudi željo, da bi vsa človeška družina čimprej pričakala čase miru, svobode, resnice, pravice in upanja.

Papež je ob navzočnosti velikega števila vernikov blagoslovil ogromen mozaik, ki predstavlja reprodukcijo neke Marijine slike v Vatikanski baziliki. Mozaik je v eni izmed vatikanskih palač neposredno ob trgu svetega Petra.

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA

Ob mednarodnem dnevu človekovih pravic bo inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani predstavil nov zvezek revije »Razprave in Gradivo«. Gre za dvojni zvezek, v katerem so objavljeni prispevki z znanstvenega posvetovanja o problemu razvijanja položaja in zaščite manjšin v sistemu Združenih narodov v luči jugoslovanskega osnutka deklaracije o pravicah narodnih, etničnih, jezikovnih in verskih manjšin. Tudi dokumentarno gradivo v reviji se nanaša na to problematiko. Predstavitev novega zvezka revije bo v sejni sobi inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani.

Natašo in Borisa Fabjan je osrečilo rojstvo male Mire, ki se je pridružila sestrici Dunji. Staršem iz srca čestita cerkveni pevski zbor z Opčin in želi mali Miri veliko sreče v življenju.

Cestitkam in voščilom se pridružuje Novi list.

žavo. Zahteva dalje uvedbo dvojezičnosti, zakonodajno in izvršno oblast na področju financ in gospodarskega načrtovanja, in sicer v okviru proste cone. Končno listina zahteva odpravo vseh vojaških oporišč na otoku ter se izreka proti jedrski energiji.

Spadolinijeve težave s strankami

■ nadaljevanje s 1. strani

socialdemokratske stranke Longo, ki je odkrito in tudi ostro grajal vlado, češ da med razpravo v senatu, ki proučuje finančni zakon in državni proračun za leto 1982, popušča pred komunistično opozicijo. Socialdemokratski tajnik je zlasti ostro grajal napoved predsednika vlade in zakladnega ministra, da bo vlada z zakonskim odlokom uredila vprašanje proračunskih izdatkov posameznih občin in drugih krajevnih ustanov za prihodnje leto. Dejansko je vlada pristala na zahtevo komunistične opozicije in napovedala, da bodo krajevne ustanove (občine, pokrajine itd.) smele prihodnje leto povečati svoje izdatke za največ 16 odstotkov, kar bo državni proračun bremenilo za kakih tisoč milijard lir. Longo je pri tem poudaril, da vlada ne samo popušča pred komunisti, temveč da

sama krši natančne politične obveznosti glede najvišje meje državnega primanjkljaja, ki ne bi smel znašati več kot 50 tisoč milijard lir v letu 1982.

Predsednik Spadolini je pristal na zahtevo po srečanju z vsemi tajniki strank vladne večine, a je v nekem govoru v Milanu že pojasnil, da odločno odklanja očitke o popuščanju in da je obveznost glede meje 50 tisoč milijard lir primanjkljaja politične in ne dogmatske narave, češ da se bo ta obveznost spoštovala, četudi bi prihodnje leto primanjkljaj prekoračil za nekaj stotin milijard vnaprej določeno mejo in če bo inflacija znašala na primer 16,5 namesto predvidenih 16 odstotkov. Ne glede na vse to pa je treba vendarle ugotoviti, da bo srečanje v soboto pomembno, saj utegne postati celo odločilno za potek razprave o finančnem zakonu in državnem proračunu v senatni zbornici.

Prekinjena zasedba - zagotovljena rešitev

Dijaki slovenskih višjih srednjih šol so odgovorno in takoj prekinili zasedbo poslopja poklicnega zavoda za industrijo in obrt, ko so dobili zagotovilo, da bodo pristojne oblasti poskrbele za vselitev zavoda za geometre iz prostorov trgovskega zavoda »Žiga Zois« v prostore nekdanjega paviljona psihiatrične bolnišnice. Za prekinitev zasedbe so se dijaki odločili na zborovanju koordinacijskega odbora, ki je na koncertu tudi objavil poročilo, v katerem je med drugim rečeno, da dijaki prekinejo zasedbo in pooblastijo posebno delegacijo, da na srečanju s pristojnimi oblastmi zahtevajo tudi pismeno zagotovilo, da bo res poskrbljeno za vselitev oddelka za geometre v nove učilnice paviljona B kompenzacija pri Sv. Ivanu.

Med dijaki ni prevladal drugi predlog, da bi vztrajali z zasedbo, dokler ne bi dobili pismenega zagotovila od odgovornih oblasti. Poleg tega, se je že v četrtek po-

Svojima pevcema Evelini in Zvonkoti VIDAU z Opčin iz srca čestita ob rojstvu hčerke ALME

Cerkveni pevski zbor

Cestitkam se pridružuje Novi list.

kazalo, da so ustne obljube izrednega pokrajinskega komisarja dr. Mazzurca ravnatelju Šahu resne, saj so si že v četrtek zjutraj strokovnjaki v spremstvu ravnatelja poklicnega zavoda inž. Rudeža ogledali prostore že prej omenjenega paviljona.

Redni pouk na slovenskih višjih šolah se je zato obnovil v petek, 4. t.m. Dijaki so se zadovoljni vrnili v svoje razrede, saj se je zasedba uspešno in kmalu zaključila.

Volitve v šolske organe

Na vseh šolah v Italiji bodo v nedeljo, 13., in v ponedeljek, 14. t.m., volitve za obnovitev šolskih zbornih organov. Volitve so letos med italijanskimi volivci povzročale precejšnje polemike in sprožile vprašanja o tem, če so ti zborni organi potrebni, koristni, če pač služijo namenu, kot bi morali.

Pustimo ta vprašanja v vsedravnem merilu in pogledimo, kako je z našimi slovenskimi šolami. Na povabilo Enotnega šolskega odbora bodo slovenski volivci bojkotali volitve v okrajni in pokrajinski svet, da bi s tem pokazali nezadovoljstvo, ker ministristvo za šolstvo oz. že prej dežela, ki bi morala posredovati v Rimu, nimata dovolj poslušnosti za stvarne potrebe slovenske šole.

Slovenski volivci bodo zato glasovali le za kandidate v razredne, medrazredne, področne in zavodske svete. Na slovenskih šolah se je v teh letih, odkadar delujejo ti šolski organi, pokazalo, da lahko opravljajo precej važno in uspešno delo. Uspehi delovanja in pobud, ki si jih lahko ti področni ali zavodski sveti zamislijo, pa so na žalost največkrat vezani na skromna finančna sredstva, ki jih dobivajo šole. Sredstva se zmanjšajo na polovico zaradi davkov, ki jih morajo šole plačevati za smetarsko službo. Praz zato so šole prisiljene okrniti tudi drugo delovanje, ki bi vsekakor zelo popestrilo poslanstvo, saj ima šola, poleg rednega pouka tudi pravico in dolžnost, da skrbi za drugačno udejstvovanje in izobraževanje učencev ali dijakov. To vlogo sveti ne vršijo samo, kadar gre za šolske izlete, izbiro novih učnih sredstev ipd., važna je tudi prisotnost šole v vsakdanjem življenju okolja, v katerem deluje in v tem smislu se šola vedno bolj

odgovorno zaveda pomena sodelovanja z drugimi društvi in organizacijami. Nekateri šolski sveti, se pravi didaktična ravnateljstva naj bi bili celo pobudniki analize podobnega delovanja, kar bi seveda lahko veliko pripomoglo tudi k rasti in uspehom šolskega pouka.

Med slovenskimi dijaki, ki imajo pravico, da izvolijo svoje predstavnike, smo tudi ugotovili, da se z zavzetostjo in resno pripravljajo na volitve, saj se zavedajo, da je sodelovanje z drugimi šolami zelo koristno. Kot so nam povedali nekateri člani dijaškega gibanja in kandidati na nedeljskih volitvah, se bodo slovenski višješolci vedno zavzemali za sodelovanje v zavodskih svetih, ker se pač zavedajo, da bodo tako najlažje obrazložili svoja stališča pri odgovornih in da je sodelovanje med dijaki, starši, profesorji in neučnim osebjem za slovensko šolo ne samo pozitivno, ampak celo nujno, kajti v slogi je moč, kot so nam pokazali tudi dogodki v zvezi s prostorsko stisko na trgovskem zavodu in z zasedbo, ki se je pred dnevi pozitivno zaključila.

Po nesreči na pomolu v Trstu

Zdravstveno stanje ameriškega mornarja, ki so ga sprejeli skupno z 18 ranjenci v tržaško bolnišnico po torkovi nesreči na pomorski postaji, je še vedno zelo resno. Izboljšalo pa se je stanje 22-letnega Tržačana Donata Strettija, ki je pri padcu s premičnega mostička ob boku ameriške vojne ladje zadobil hud udarec na hrbtenici. Na ortopedskem oddelku so ugotovili, da ga ne bo treba operirati. Od 18 oseb, ki so jih v torek sprejeli v bolnišnico, so odslovili tri ranjence, ostali se bodo zdravili od 10 do 60 dni.

V sredo je namestnik republiškega prokuratorja dr. Staffa opravil na ameriški admiralski ladji Puget Sound in na pomolu prvi uradni pregled za ugotovitev vzrokov in morebitnih odgovornosti za nesrečo.

Tržaška revija pevskih zborov

V nedeljo, 6. decembra, je bila v Trstu že tradicionalna revija pevskih zborov, na kateri je nastopila vrsta cerkvenih in posvetnih pevskih skupin. Na odru Kulturnega doma se je zvrstilo dvanajst zborov s Tržaškega. Za kroniko bi jih kar naštel: cerkveni zbor z Opčin, pod vodstvom Janke Bana, dekliški zbor »Devin«, ki ga vodi Herman Antonič, cerkveni zbor iz Sv. Križa, dirigent Albin Verginella, zbor iz Mačkolj (Cveto Marc), cerkveni zbor Novega sv. Antona (Edi Race), cerkveni zbor iz Škednja, ki ga vodi Dušan Jakomin, Tržaški mešani zbor (Tomaž Simčič), zbor »Fantje izpod Grmade«, ki ga vodi Ivo Kralj, dekliški zbor »Slovenski šopek«, pod vodstvom Ljube Smotlak, zbor »Kogoj« iz Trsta (Magda Bizjak), Tržaški oktet, umetniški vodja Janko Ban, in cerkveni zbor iz Rojana (Humbert Mamolo).

Nastopajoče in občinstvo je na začetku koncerta v imenu organizatorjev pozdravil Zorko Harej, ki je poudaril pomen te revije, ki je skupno z božičnim koncertom najpomembnejša manifestacija, ki jo organizira Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta. Harej je tudi napovedal, da bo božični koncert letos pri Sv. Justu, kar je

za tržaške slovenske vernike prav gotovo izrednega pomena.

Glede kvalitete letošnje revije bi pripomnili, da je bila morda le boljša od prejšnjih, povedati pa je vsekakor treba, da bi nekateri zbori le morali resneje jemati take nastope in ne nastopiti samo zato, da se zbor pokaže na odru. To se sicer zadnja leta dogaja tudi na drugih pevskih revijah, kot npr. na reviji Primorske poje ali na goriški Cecilijanki.

Spodbudno pa je, da smo na letošnji reviji med nastopajočimi opazili veliko mladih, kar potrjuje, da se je med mladino povečalo zanimanje za zborovsko glasbo. Take pevske manifestacije so prav gotovo zelo pomembne tudi iz družabnega vidika, ker se na njih srečujejo ljudje iz najrazličnejših krajev, zato bi morda bilo prav, da bi organizatorji te revije povabili tudi kak zbor iz Goriške ali pa iz bližnjih krajev v Sloveniji. Če se ne motimo, so to pred leti že uvedli, na zadnjih revijah pa tega ne opažamo več.

Izvajalce in sponzor sta predstavila Tanja Prinčič-Mamolo in Aleksij Pregarc, del revije pa je neposredno prenašal radio Trst A.

Župnijska skupnost - Devin
vabi na

koncert KVARTETA TELEMANN,

ki ga sestavljajo:

Andrej Pegan — orgle

Nives Košuta — kljunasta flavta,
violina

Erika Slama — flavta

Štefan Bak — viola

Cerkev sv. Duha v Devinu,
nedelja, 13. decembra, ob 19.30

V četrtek so imenovali posebno komisijo izvedencev, ki bo pregledala ogrodje premičnih stopnic, ki se je zrušilo na pomol. Dr. Staffa je v sredo ponovno izjavil, da je nesreča zahtevala le 18 ranjencev ter da ni pogrešanih oseb.

Slovesna otvoritev osnovne šole v Števerjanu

V soboto, 5. decembra, je bila v Števerjanu slovesna otvoritev nove osnovne šole, ki jo je števerjanska občinska uprava zgradila v Dragah, v enem izmed najlepših predelov te briške občine. Otvoritev je bila zares slovesna tako po prisotnosti najvišjih političnih in šolskih ter cerkvenih oblasti, predstavnikov slovenskih organizacij kot tudi številnega občinstva, ki je napolnilo do zadnjega kotička sorazmerno veliko dvorano v novem šolskem poslopju. Med najvišjimi političnimi predstavniki bi najprej omenili predsednika deželne vlade odv. Comellija, deželnega odbornika Tripanija, deželne svetovalce

obletnicama, ki ju letos obhaja števerjanska skupnost. Leta 1951 je števerjanska občina ponovno pridobila svojo upravno avtonomijo, ki so ji jo leta 1927 odvzele fašistične oblasti, s tem da so občino priključili občini Kojsko, ki se je takrat uradno imenovala S. Martino di Quisica. Druga obletnica pa je spomin na datum, ko se pred 800 leti prvič v zgodovinskih knjigah omenja Števerjan, in sicer v zvezi z neko kupoprodajno pogodbo števerjanskih vinogradov.

Ob upoštevanju teh dveh letnic je otvoritev osnovne šole zadobila širši zgodovinski pomen. Važna je predvsem 30-letnica občinske avtonomije, ko so števerjanski občinski mošnje začeli na novo graditi domače gospodarstvo skupno z željo, da bi preuredili tudi prosvetno-kulturno dejavnost. Bili so to hudi časi, ko je bilo treba reševati številne probleme in v marsičem orati ledino. Števerjan takrat ni imel cest, šol, občinskega sedeža, elektrifikacije, otroškega vrtca, ljudstvo je bilo skoraj v celoti kmečko-kolonsko, zato je bilo težav prepolno. Ob tem se je župan Klanjšček spomnil bivših županov, ki so v korist prebivalstva opravili prehvale vredno delo; to so bili Rudi Maraž, Hermenegild Podveršič in pok. Ivan Ciglič, ki so s svojimi sodelavci in svetovalci vložili veliko truda in naporov, da je Števerjan lahko začel svoj gospodarski in kulturni razvoj.

Nadalje je župan Klanjšček omenil vsa prizadevanja tedanjih občinskih upraviteljev in tudi domačega prebivalstva v zvezi z izgradnjo šolskih poslopij: obnovljena slovenska šola je bila v vojnem času v zasilnih prostorih, nato v občinski stavbi, zatem pa v prostorih v Britofu. Nato so s prostovoljnimi prispevki in delom zgradili šolo na Valerišču, kasneje še novo šolo na Jazbinah. Ko so dobili šolo s celodnevним poukom, pa je bilo treba misliti na novo šolsko poslopje, ki bi ustrezalo novim didaktičnim pogojem. In tako so sprejeli sklep za izgradnjo novega šolskega poslopja v Dragah na zemljišču, ki sta ga sestri Tacco s kupoprodajno pogodbo odstopili.

Z deli so začeli leta 1974 in z letošnjim šolskim letom se pouk že vrši v tej stavbi. Izdelavo načrta in vodstvo del so poverili inž. Bernardu Bensi, izvedbo pa goriške mu podjetju Protto. Doslej so porabili 634

milijonov lir, ki so jih krili s 134 milijoni posojila, 500 milijonov pa je prispevala deželna uprava. Za dokončno ureditev zunanjosti in notranjo opremo je potrebno še približno 300 milijonov. V stavbi je šest učilnic, od katerih ima vsaka svojo teraso in stopnice na dvorišče, dvorano za prireditve, kuhinjo z obednico, sobo za zdravniške preglede, sobo za učitelje, knjižnico, prostore za ročna dela in stanovanje za hišnika, dvorišča pa so uporabna za športne in rekreacijske potrebe.

Župan Klanjšček je svoj govor zaključil z željo, da bi naša narodna skupnost v kratkem bila deležna globalnega zaščitnega zakona, tako da bi se rešila še vsa odprta vprašanja Slovencev v Italiji; pozval je nadalje vse starše in učitelje, da bi naši otroci bili vzgojeni v pravem narodnem in demokratičnem duhu.

Sledil je pozdrav predsednika deželne vlade odv. Comellija, ki je poudaril pomen vzgoje v današnjem času in se zastavil tudi ob trenutnem političnem in gospodarskem položaju, ki od nas zahteva treznosti in nenehnega sodelovanja. Ko je govoril o vprašanjih slovenske narodne skupnosti in o potrebi po njeni zaščiti, je potrdil prizadevanja in pripravljenost deželne uprave, da bi Slovenci dobili svoj

Poravnajte naročnino!

zaščitni zakon. Pozdrave in čestitke je zatem izrekla pokrajinska odbornica Marija Ferletič, ki je v svojem govoru naglasila tudi potrebo, da bi Slovenci dobili v Gorici dokončne in ustrezne šolske prostore. Nato je spregovoril zelo na kratko goriški župan dr. Antonio Scarano, ki je podčrtal pomen izobraževanja v današnjem času in željo, da bi bilo med raznimi občinskimi upravami vedno več sodelovanja; svoj pozdrav je zaključil v slovenščini.

Po tem pozdravnem delu je sledil kulturni program, ki ga je povezovala Bruna Terpin. Najprej so nastopili osnovnošolski otroci, ki so zapeli tri pesmi in podali krajšo recitacijo. Nato so nastopile skupine domačih prosvetnih društev; najprej moški zbor »Briški grič«, zatem pa še mešani zbor »F. B. Sedej« in ansambel »Lojzeta Hledeta«. Praznik pa se je zaključil z ogledom vseh prostorov novega šolskega poslopja in v prijaznem kramljanju in medsebojnem spoznavanju ob kozarčku zlahtne briške kapljice.

S.K.P.D. »Mirko Filej« — Gorica vabi na

srečanje s pisateljem Alojzom Rebulo ob izidu njegove knjige. »Zeleno izgnanstvo«. Delo bo predstavil Saša Martelanc.

Srečanje bo v Mali dvorani Kato-liškega doma v Gorici 17. decembra ob 20.30.

Štoko, Cociannija in Brancatija; prisotna je bila pokrajinska odbornica za šolstvo Marija Ferletič, generalni konzul SFRJ v Trstu Štefan Cigoj, predsednik Briške gorske skupnosti Hadrijan Koršič. Slovesnosti je nadalje prisostvoval didaktični ravnatelj dr. Milan Bresciani, didaktični ravnatelj dr. Mirka Brajnik, ravnateljica nižje srednje šole v Gorici prof. Rozalija Simčič, ravnateljica trgovske šole prof. Vesel, ravnatelj učiteljišča prof. Albin Sirk, ravnatelj gimnazije liceja prof. Milko Renner; prisoten je bil goriški nadškof msgr. Cocolin, škofov vikar dr. Oskar Simčič, domači župnik dr. Kazimir Humar, domači kaplan Gabrijel Vidrih in dekan Marjan Komjanc. Slovesnosti so se udeležili tudi številni predstavniki strank, med temi deželni predsednik SSK dr. Andrej Bratuž, pokrajinski predsednik in tajnik SSK Gradimir Gradnik ter Marjan Terpin, pokrajinski in goriški občinski tajnik KD Longo in Moise, goriški občinski tajnik KPI Redivo, nadalje predsednik SSO dr. Damjan Paulin, predsednik SKGZ Boris Race in predsednik TO SKGZ za Goriško dr. Mirko Primožič. Številni so bili okoliški župani, med temi sovodenjski župan Vid Primožič in doberdobski dr. Mario Lavrenčič, goriški župan dr. Scarano, predstavniki krajevne skupnosti iz Huma, župani nekaterih furlanskih občin, poveljniki orožnikov in finančnih straž, števerjanski občinski odborniki in svetovalci ter bivši in sedanji števerjanski učitelji, mnogi starši in tudi drugi občani.

Najprej je poslopje blagoslovil goriški nadškof msgr. Cocolin, zatem je bila otvoritvena slovesnost v šolski dvorani. Slavnostni govor je imel števerjanski župan Stanislav Kranjšček, ki je govor najprej prebral v slovenščini, nato še v italijanskem prevodu. Župan Klanjšček je otvoritev šole povezal z dvema pomembnima

Vergilova proslava v Avditoriju v Gorici

Klasična gimnazija-licej »Primož Trubar« je edina šola na Goriškem, ki je priredila proslavo ob 2000-letnici največjega latinskega pesnika P. Vergila. Goriški avditorij je bil do kraja zaseden; proslave se niso udeležili samo sedanji, ampak tudi bivši dijaki in profesorji klasičnega liceja. Ravnatelj prof. Milko Renner je v svojem pozdravnem govoru pojasnil razloge, ki so privedli zavod do tega, da je priredil proslavo tako pomembnega pesnika. O liku in delu velikega pesnika Vergila, o njegovem času in pomenu v klasični in po-

znejši literaturi je spregovoril prof. Kaje-tan Gantar, odličen prevajalec iz latinščine in direktor Inštituta za klasično filologijo ljubljanske univerze. Dijaki prvega liceja so recitali odlomke iz Vergilovih pesnitev, mešani zbor, ki so ga sestavljali tudi nekateri dijaki ostalih višjih šol, pa so pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča zapeli dva Gallusova moteta na Vergilovo besedilo. Proslava je izredno uspela, obenem pa je bila tudi prijetno srečanje med tolikimi licejci, ki so se potem v Kulturnem domu zbrali in nadaljevali pogovore

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Decembrska številka Ognjišča

Kot vsaka številka Ognjišča se tudi ta začne s »pismom meseca«, ki ga je napisala neka Darka. Pismo značilno izraža miselnost marsikateriga današnjega mladega človeka na Slovenskem, ko piše: »Tako sem vero zavrgla tudi jaz, po veri nisem več živela, in zdelo se mi je prav imenitno živeti v nasprotju z njo. Toda nekaj je ostalo v meni, kar mi je govorilo, da ne delam prav. Tega ni mogla prevpiti nobena stvar. Niti disco klubi niti zakajeni lokali niti fantje... Toda sama sebi nisem mogla več lagati in spoznala sem, da me takšno življenje ne bo pripeljalo nikamor. To pehanje za trenutnimi užitki napravi življenje prazno...«

Zanimiv je intervju z ljubljanskim pomožnim škofom dr. Stanislavom Leničem, ki je pretekli mesec dopolnil 70 let. V intervjuju je škof Lenič dejal tudi tole, ko je govoril o sedanjem hudem zmanjšanju števila bogoslovcev: stvar je bila gotovo ta: naravno zdrave, močne družine. Bilo je že veliko kmečkih družin, ki so nastajale po vojni in so njihovi otroci prihajali na svet v obdobju 1945-1960. Ko smo pred leti statistično pregledovali, iz kakšnih družin prihajajo bogoslovci, smo za ljubljansko nadškofijo, ki je takrat imela 130 bogoslovcev, prišli do ugotovitve, da je povprečno število otrok v njihovih družinah 5,7. Vidi se, iz kakšnih družin so prihajali! Zdaj pa so družine na splošno majhne; tudi po kmetijah imajo malokje po pet otrok, največ po dva, tri; če so trije, se jim zdi, da je to že rekord! Dejstvo, da ni več močnih družin, je eden od prvih objektivnih vzrokov za upad duhovnih poklicev. Drugi vzrok je, da se le pozna sistematična ateistična vzgoja po šolah. Zadnja leta so mladi imeli toliko možnosti izbire za razne donosne poklice, da je bilo vedno manj zanimanja za duhovne poklice. Bilo je tudi vedno manj tiste zagretosti za du-

hovne vrednote, ki je za rojstvo duhovnega poklica nujno potrebna. Po drugi strani pa vedno bolj prihajamo do spoznanja, da duhovni poklici bodo, če bomo znali prav moliti in iskati duhovnost...«

Ta številka Ognjišča objavlja tudi nekaj pripovedne proze, tako črtico »Miklavževi orehi« nekega I. K. in črtico »Melitina poroka« avtorja, ki se je podpisal Jože. V reviji je tudi nekaj pesmi. Članek s fotografijo spominja na smrt Edvarda Kocbeka in objavljena je tudi njegova pesem »Molitev«. Mesečna priloga je posvečena cerkvenemu letu. V rubriki »Priporočamo, berite« je ocenjena in priporočena tudi Rebulova knjiga »Zeleno izgnanstvo«. Nadaljuje se roman »Usodno srečanje«.

MEDICINSKA FAKULTETA KATOLIŠKE UNIVERZE

V četrtek so v Rimu slovesno proslavili 20-letnico medicinske fakultete Katoliške univerze, ki jo je odprl leta 1961 papež Janez XXIII. Medicinska fakulteta je organizirana po vzorcu ameriških kampusov. Vsako leto sprejema omejeno število 180-ih študentov. Fakulteta ima 33 šol za podiplomsko specializacijo in upravlja polikliniko Gemelli, ki razpolaga s 1.800 posteljami. Na fakulteti predava petsto profesorjev, uslužbenih pa je tri tisoč zdravstvenih delavcev. Medicinska fakulteta Katoliške univerze v Rimu razpolaga tudi s štirimi šolami za zdravstvene delavce.

Na svečani proslavi 20-letnice fakultete so podelili prvi častni doktorat fakultete, na kateri je doslej promoviralo nad dva tisoč zdravnikov. Nobelovi nagradjeniki za mir, materi Tereziji iz Calcute, redovnici jugoslovansko-albanskega porekla.

Katalog Goršetove razstave

Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici je priredila, kot znano, zadnji čas razstavo del kiparja Franceta Goršeta. Prirejena je bila v Avditoriju. Od tam je bila prenešana v Trst, v Peterlinovo dvorano Društva slovenskih izobražencev. Zveza slovenske katoliške prosvete je izdala ob tej priložnosti tudi lep ilustriran katalog na 60 straneh in natiskan na lepem papirju pod naslovom »Gorše na Primorskem«. Katalog je dvojezičen. V njem je dobro in hkrati jedrnat prikazana Goršetova umetniška osebnost in njegov pomen za sodobno slovensko kiparstvo.

V kratkem uvodu oziroma predstavitvi razstave na začetku kataloga piše predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete Kazimir Humar: »Franc Gorše je eden tistih umetnikov iz Slovenije, ki so s svojim življenjem in delom na poseben način povezani z nami Primorci in drugimi rojaki zunaj Slovenije. Ze med obema vojnama se Gorše kot umetnik pojavi na Primorskem, kjer ustvarja cerkvene umetnine, a tudi likovno opremo knjig. Še bolj se uveljavi po drugi svetovni vojni, ko živi nekaj let v Trstu kot umetnik in pedagog. Po ameriškem meddobju se vrne med zamejske rojake in se ustavi na južnem Koroškem, kjer si postavi lasten atelje v Svečah. Če-

prav 80-letnik, še vedno snuje in ustvarja ter bogati slovensko in človečansko umetnost. Saj Goršetova dela presegajo zgolj domača merila in se dvigajo v sfero občečloveških vrednot.«

Članek o Goršetovi umetnosti je napisal za katalog tudi predsednik goriške pokrajinske uprave Silvio Cumpeta. V njem pravi med drugim: »Mislim, da je razstava Goršetovih del zelo pomemben dogodek, saj jo lahko vključujemo v tiste hvalevredne in koristne pobude, ki imajo namen, da predložijo delovanje velikih umetnikov, ki so zrasli iz vsaj dveh etnično kulturnih stvarnosti (Mušič, Spazzapan) in ki so to duhovno raznolikost pokazali v svojih delih. Te osebnosti nas učijo, kako premostiti zgodovinske krivice in kako ceniti vsečloveške vrednote. Njihova dela izražajo, da je iskanje lepote tudi iskanje resnice.«

Sledi dolg in jedrnat esej o Goršetu kot umetniku in o njegovem življenju izpod peresa Vere Korišič. Ze zaradi tega esaja si zasluži ta katalog mesto v knjižnici vsakega slovenskega izobraženca na Primorskem, da ne rečemo na Slovenskem. Poleg tega prinaša katalog, kot že rečeno, ilustracije, fotografske reprodukcije številnih Goršetovih kipov, ki značilno osvetljujejo Goršetovo kiparstvo, in na koncu obširen seznam njegovih stvaritev ter bibliografijo o Goršetu.

—o—

POLOŽAJ NA KOSOVU

Čeprav se je položaj na Kosovu normaliziral in je močno popustila napetost glede albanskega vprašanja v Jugoslaviji, pa je ta problematika še vedno živa v republikah in pokrajinah na jugoslovanskem jugu. Občinski komite Zveze komunistov v Ulcinju v Črni gori je pred dnevi na primer obsodil sovražno delovanje nacionalističnih in iredentističnih dejavnikov med albansko narodnostno skupnostjo v Črni gori. Zlasti naj bi to vrenje bilo vidno med študenti in mladinci. V teku je tudi preiskava v zvezi z delovanjem nekaterih članov partije, ki se bodo morali zagovarjati in opravičiti svoje delo spričo naraščanja albanske dejavnosti. O tem poroča tiskovna agencija TANJUG, ki omenja ne samo albanske teritorialne zahteve v zvezi s Kosovom, temveč tudi v Makedoniji in Črni gori.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

EDUARDO DE FILIPPO
DOLGONOGE LAŽI

V petek, 11. decembra, ob 16. uri
ABONMA RED H — mladinski

V soboto, 12. decembra, ob 20.30
ABONMA RED F — druga sobota po premieri

IV. glasbena matineja v Gorici

V goriškem avditoriju je 29. novembra zjutraj nastopil komorni orkester »M. Rodolfo Lipizer« s svojimi solisti. Pričakalo ga je številno občinstvo, kar nedvomno dokazuje priljubljenost, ki si jo je orkester v kratki dobi svojega obstoja pridobil s svojo resnostjo in požrtvovalnim delovanjem.

Ta četrta glasbena matineja je vsa izzvenela v Vivaldijevem duhu, kajti le ena skladba ni bila njegova: klarinetist Cristiano Velicogna je namreč s svojim glasbilo prikazal Stamitzev Koncert v ha molu za klarinet in orkester in je zlasti v kadencah, pogostih v tej skladbi, prijetno muzikalno izzvenel.

Prva skladba na programu je bila Vivaldijeva Simfonija št. 2 v ge duru za sam orkester, izredno barvita skladba, iz katere je taktirka Emilie Bilabini pričarala fineso interpretacije celotnega orkestra in še zlasti violine prof. Giulia Fassa.

Sledil je Koncert v ce duru za fagot, violino in cembalo. Francesco Fontolan je na svojem glasbilo briljantno izvedel oba Allegra in še lepši Largo: zlasti je ugajala izrednost in novost glasbila, ki je občinstvo navdušila. Znaní Vivaldijev Koncert v e molu, ki ga je sam avtor imenoval »Favorito«, je bil zadnja točka programa. To je po formi izredno kakovostna skladba, prelepa v svojih stavkih, ki je dovolila solistu Stefanu Picottiju kljub svoji mladosti zares dovršen nastop. V pojočih stavkih Vivaldija je njegova violina lirčno, virtuozno razlagala mehko glasbo italijanskega skladatelja. Na zahtevo publike je mladi violinist zaigral Bachovo Prvo sonato za samo violino, in sicer Adagio. Kot solist je na klavicebalo igrala prof. Gigliola Maturu, ki je vsekozi občuten podala program.

Prihodnja matineja bo na sporedu 13. decembra in bo celotno posvečena liriki. **A. R.**

OB PRAZNIKU SVETEGA MIKLAVŽA

■ nadaljevanje z 2. strani

pa mogoče zanikati, da se te dni res kladijo taki parklji po slovenskih vaseh, kuko skozi okna, če so otroci poredni, da bi jih lahko stlačili v svoj koš in jih odnesli malo naokrog, a seveda lahko stlačili v svoj koš in jih odnesli malo naokrog, a seveda vedno pod strogim nadzorstvom svetega Miklavža, ki jih nažene, kadar se mu zazdi, da je dovolj in da so otroci že dovolj pripravljeni, da se bodo poboljšali. Seveda pa imajo parklji na piki tudi odrasle, ki so potrebni poboljšanja.

Toda potem pride jutro svetega Miklavža, ko se otroci prej zbudijo kot ponavadi in zlezejo iz toplih posteljc čimprej, kot

Izvršni odbor SSK v Trstu vabi na spominsko proslavo žrtev 2. tržaškega procesa, ki bo v petek, 11. decembra, ob 20. uri na sedežu SSK v ul. Machiavelli 22 v Trstu.

Na programu so: govor, recitacije, nastop moškega pevskega zbora »Fantje izpod Grmade«.

morejo, ter planejo k nastavljenim krožnikom. Kakšno veselje, zares so polni! Nič ne pomaga, tudi očka in mamica morata predčasno zlezi iz postelj in se udeleževati otroškega veselja. Letos povrh vsega ni bilo treba iti v šolo ali v vrtec, ker je bila na Miklavžev god nedelja, in tudi mamica in očka sta bila ves dan doma, ker nista imela službe. To je bil res vesel Miklavžev god. Vendar pa se mi odrasli vsaj za hip spomnimo tudi tistih otrok, ki niso tako srečni, kakor so naši. Če moremo, napravimo, če ne za Miklavža, pa vsaj za Božič ali za kak drug dan, malo veselja tudi njim!

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
v sodelovanju z
ZVEZO SLOVENSKIH KULTURNIH DRUSTEV
IN
ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
V KULTURNEM DOMU V GORICI

V nedeljo, 13. decembra ob 16. uri
(abonma »nedelja«)

V ponedeljek, 14. decembra ob 20.30
(abonma »ponedeljek«)

Gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega

TONE PARTLJIČ
NA SVIDENJE NAD ZVEZDAMI
Režija ALEŠ JAN

Na gledališko predstavo bo udeležence s Krasa pripeljal avtobus po običajnem voznem redu.

RAZSTAVA KLAVDIJA PALČIČA

Prvega decembra je bila v Goriškem Avditoriju pod pokroviteljstvom pokrajinske uprave odprta razstava del Klavdija Palčiča. Umetnika je predstavil predsednik ZSKD prof. Milko Renar, ki je za razstavo tudi pripravil ličen dvojezični katalog. Na predstavitvi je bil prisoten tudi predsednik goriške pokrajine prof. Silvio Cumpeta. Razstava bo odprta še do nedelje 13. decembra.

Zakaj je toliko beguncev v Afriki?

Te dni so bili objavljeni nekateri podatki o beguncih v Afriki. Gre seveda za ljudi, ki so pobegnili iz svoje domovine iz strahu pred preganjanjem. Čeprav jih statistike uvrščajo v kategorijo političnih beguncev, pa v veliki večini primerov ne gre za dejanske politične begunce, ampak za take, ki so zbežali pred sovražniki, ki jim strežejo po življenju zaradi verskih, rasnih ali narodnostnih vzrokov. Vendar je med njimi tudi mnogo takih, ki so se pridružili toku beguncev iz nekakega nomadskega nagona in iz želje po lažnejšem življenju.

Ti afriški begunci so v bistvu žrtev evropskih kolonialnih sil, ki so se na vrat na nos umaknile iz Afrike, ne da bi bile urestile narodnostne razmere v svojih kolonijah. Hotele so ohraniti kolonije v celoti takšne, kakršne so bile pod njihovo oblastjo, da bi tako lažje tudi znanje vplivale nanje in jih držale v svoji oblastni sferi. Niso dale pravočasno narodnostne in politične avtonomije ljudstvom različnega izvora, vere in kulture, in tako se je zgodilo, da je prevzelo oblast nad novo »neodvisno« državo, bivšo kolonijo, plemo, ki je živelo v okolici glavnega mesta ali je bilo kako drugače najbolj vplivno ali nasilno. V »svobodi« je takoj začelo neusmiljeno politiko zatiranja, če ne naravnost fizičnega uničevanja raznih, ali pa sploh vseh drugih plemen v državi. Neštetim Afričanom tako ni preostalo drugega, kakor da se z begom rešijo pred nasilno smrtjo.

Marsikje pa so se spravila plemena na dolga potovanja tudi iz želje po »lažjem« življenju v mestih. Pustila so v nemar svoje koče in polja ter se brez znanja in brez sredstev začela seliti proti mestom, kjer pa jih zavračajo. In tako nastajajo nekaka taborišča, v katerih nimajo ljudje dobesedno nič, od česar bi živeli. Dogaja pa se tu-

di, da so cele pokrajine, cela plemena opustila stari način življenja, ki je bilo sicer revno, a urejeno in se jim ni bilo treba bati stradanja in smrti od lakote. Danes lenuharijo in se zanašajo samo na državno ali misijonsko ali mednarodno pomoč. Te ljudi bi bilo treba najprej spet navaditi na delo in na vsaj minimalno mero smotrne gospodarjenja. Ko so začeli med take ljudi deliti mleko v prahu, se je dogajalo, da matere niso hotele več dojeti dojenčkov in so jih rajši hranile z mlekom v prahu. Tako so zdaj Američani in morda tudi že drugi nehali pošiljati v Afriko mleko v prahu. Reševanje enega problema povzroči nov ali celo več novih problemov. Rešitev vidijo strokovnjaki v tem, da bi afriški reveži in begunci predvsem sami pokazali voljo po tem, da bi se skušali rešiti iz stisk, toda take volje je zelo malo. Zanašajo se skoro samo na zunanjo pomoč.

PO NOVIH CARINSKIH UKREPIH V JUGOSLAVIJI

Novi jugoslovanski carinski ukrepi, ki so začeli veljati prejšnjo soboto, veljajo tudi za tujce in ne samo za jugoslovanske državljane. Tako je izjavil ravnatelj jugoslovanske carinske uprave Zvonko Pošćić, ki je med drugim tudi utemeljil najnovejše ukrepe. Pri tem pa ni posredoval bistveno novih elementov glede novih določb, ki praktično onemogočajo jugoslovanskim državljanom kakršenkoli nakup v tujini. Prejšnja meja za brezcarinski uvoz potrošniškega blaga je namreč s 1.500 din bila znižana 200. Če bojo novi carinski ukrepi obveljali — in vse daje misliti, da ne bodo začasn — bo osebni promet med Jugoslavijo na eni strani ter Italijo, Avstrijo in Grčijo na drugi, močno upadel. Istotako bi moral biti prizadet tudi turistični promet.

Mednarodno zgodovinsko zborovanje v Spoletu

Od 15. do 21. aprila prihodnjega leta bo v Spoletu mednarodno zborovanje zgodovinarjev pod naslovom »Zahodni in južni Slovani v zgodnjem srednjem veku«. Na zborovanju bodo sodelovali zgodovinarji s Hrvaškega, Češkega, Slovaškega, Poljskega, iz Vzhodne Nemčije, Švice, Zahodne Nemčije, Združenih držav, Belgije in Srbije, ni pa najavljen dozdaj noben predavatelj iz Slovenije, če izvememo Sergija Vilfana, ki pa bo zastopal univerzo v Brnu na Moravskem. Zbrani zgodovinarji bodo obravnavali tako politično kot gospodarsko, versko, kulturno, umetnostno in jezikovno zgodovino zahodnih in južnih slovanskih narodov, pri čemer pa se bodo držali, sodeč po naslovih predavanj, starih tez. Med predavatelji ni namreč nikogar, od katerega bi bilo mogoče pričakovati kakih novih odkritij in spoznanj.

Vprašati se je treba, zakaj ni prijavljen za to vsekakor pomembno in reprezentativno zgodovinarsko zborovanje noben zgodovinar iz Slovenije. Ali mogoče niso bili povabljeni? Ali pa nihče ne želi iti? Morda ni nihče pripravljen kriti potnih stroškov? Tudi to bi bila namreč ena od priložnosti, da se prikaže pred mednarodnim fo-

rumom in pred uglednimi znanstveniki na posebnosti rane slovenske zgodovine in da se hkrati poudari zgodovinska identiteta slovenskega naroda. Posebno Čehi in Slovaki izkoristijo vsako priložnost, da seznanjajo na takih mednarodnih posvetovanjih tuje in posebno zahodne znanstvenike s svojimi zgodovinskimi tezami, ki so pogosto izraz njihovega nacionalnega šovinizma. Češki zgodovinarji so tako izvotlili velik del zgodnje slovenske zgodovine in jo pripisali Čehom, posebno pa vse, kar je v zvezi s kraljem Samom in njegovo državo, čeprav vsi zgodovinski pa tudi jezikovni viri potrjujejo, da je bil Samo vladar karantanskih Slovencev. Na te vire se češki zgodovinarji sploh ne ozirajo. Pričakovati je, da bodo češkoslovaški zgodovinarji ponavljali to tezo tudi na zborovanju v Spoletu, kjer seveda najbrž ne bo nihče nastopil proti njej, če ne bo tam dobrih in samozavestnih slovenskih zgodovinarjev.

Tudi to novo napovedano posvetovanje mednarodnega obsega potrjuje, kako važna so zgodovinska vprašanja tudi za današnji čas, saj tudi sedanjosti ni mogoče razumeti brez pogleda nazaj, brez znanja in razumevanja zgodovine.

Predstavniki SSG posredovali v Rimu

Predstavniki Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta so prejšnji teden v Rimu posredovali v senatu za rešitev nekaterih temeljnih vprašanj o srednje kulturne ustanove zamejskih Slovencev. V daljšem razgovoru s predsednikom posebne senatne komisije za gledališče in večinskim poročevalcem o zakonskem predlogu za ureditev položaja gledališča v Italiji senatorjem Boggiom so razpravljali o ustreznosti vključitvi SSG v zakon in o kritju dosedanjih dolgov s pomočjo posebnega zakona.

Delegacijo je predsedniku in drugim članom komisije predstavila senatorka Jelka Gerbec, ki je obrazložila položaj slovenske gledališke ustanove in pričakovanja širše javnosti, da se ta vprašanja čimprej učinkovito rešijo. Predstavniki Slovenskega stalnega gledališča so prikazali zgodovino slovenske gledališke dejavnosti v Trstu in pomen ter visoko umetniško vrednost SSG, enega od dvanajstih stalnih gledališč v Italiji. Obrazložili so tudi vzroke težav, ki so predvsem v tem, da zelo dolgo ni uživalo nobene podpore, pozneje pa so bili prispevki skromni, zaradi česar je bilo in je še vedno prisiljeno najemati kredite, ki izredno bremene proračun. Parametri, po katerih se dele državne podpore, so za slovensko gledališče neprimerni, saj ne more imeti visokih inkasov in tudi obiska ni mogoče primerjati z obiskom drugih italijanskih gledališč. Slovensko stalno gledališče je osrednja kulturna ustanova Slovencev v Italiji in ima poseben pomen v njih kulturnem življenju. Istočasno pa je tudi aktivni dejavnik kulturnega in duhovnega povezovanja slovenskega in romanskega sveta, zaradi česar je v njegovem repertoarju stalno prisotno vsaj po eno delo italijanskega avtorja.

Senator Boggio je v odgovoru izjavil, da upoštevajo vsa ta stališča, ki so pravilna in s katerimi se strinjajo. Zaradi tega je v imenu komisije zagotovil, da bo Slovensko stalno gledališče prisotno v splošnem zakonu o gledališčih v Italiji in da bo imelo v okviru reforme »mesto, ki mu pripada«, kar pomeni, da bodo upoštevali specifično vlogo manjšinskega gledališča in njegovo vlogo posrednika kulturnih dobrin na meji. Bog-

gio je tudi pokazal popolno razumevanje težav, do katerih prihaja, ker gledališče razpolaga z manjšim zaledjem v primerjavi z ostalimi gledališči.

Glede zaostalih dolgov, trenutno najbolj perečega vprašanja, pa je povedal, da je to samo delno v pristojnosti komisije, vendar se je obvezal, da bo komisija takoj stopila v stik z ministrom in njegovim podtajnikom ter da bo posredovala pri senatni komisiji za finančna vprašanja za ustrezno kritje posebnega zakona senatorke Gerbec. V tej zvezi so tako predsednik kot drugi člani komisije poudarili izredno mednarodno vlogo in pomen Slovenskega stalnega gledališča, zaradi česar bodo o stvari obvestili tudi ministrstvo za zunanje zadeve in predsedstvo vlade.

Na sedežu 7. komisije senata in v ločenih razgovorih so poleg sen. Boggia sodelovali še senatorji Canetti, Maravalle, Ulianich in Mascagni.

Predstavnikom SSG je priredil kosilo svetnik za kulturna vprašanja pri jugoslovanskem veleposlaništvu v Rimu Bubičić, ki jim je tudi zagotovil podporo matične domovine.

V delegaciji Slovenskega stalnega gledališča so bili: predsednik Bogo Samsa, podpredsednika Dušan Hreščak in Saša Rudolf, tajnik Ace Mermolja in ravnatelj Miroslav Košuta.

SLOVENSKI OTROŠKI VRTEC NA GRETI NA OBISKU V LJUBLJANI

Otroci slovenskega vrtca z Grete v Trstu so v torek obiskali otroški vrtec »Oton Župančič« v Štefanskem naselju v Mostah. Na obisk v Ljubljano je slovenske otroke in učno osebje spremljal tudi italijanski vrtec z Grete. Obisk se uokvirja v stike, ki jih ima športno združenje Bor s pobratenim ljubljanskim športnim društvom Slovan. Otroci vrtca z Grete se udeležujejo v športni šoli Trst. Obisk je bil zelo pristrčen. Ravnateljica vrtca na Greti Martinijeva je izrekla zahvalo za dobrodošlico ravnateljici ljubljanskega vrtca Peterlinovi tudi v slovenščini.

—o—

ČESTITAMO!

Učiteljem Kiljanu Ferlugi, Nadi Martelanc in Justini Petkovšek iskreno čestitamo za priznanje, ki so pred dnevi prejeli za svoje dolgoletno in požrtvovalno delovanje v korist slovenske šole.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart. Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

JEDRSKE ELEKTRARNE V JUGOSLAVIJI

Jugoslavija namerava zgraditi do leta 2000 nadaljnjih sedem jedrskih elektrarn. Po prvi jedrski elektrarni v Krškem, ki že obratuje, in bo proizvajala 664 megavatov, bodo zgradili še drugo jedrsko elektrarno v Sloveniji, in sicer v Dolskem v bližini Ljubljane. Na Hrvaškem bodo zgradili jedrsko elektrarno v kraju Dugo Selo z zmogljivostjo tisoč megavatov. Gradbeni dela bodo pričeli leta 1985. V Srbiji nameravajo zgraditi dve jedrski elektrarni,

—o—

Kakih 30 tisoč ljudi se je v nedeljo, 6. t.m., udeležilo pohoda miru v Redipugli. Na zborovanju pred vojaškim pokopališčem so med drugimi govorili goriški župan Scarano, ljubljanski župan Rožič, celovski Guggenberg in dolinski Švab.

—o—

Po dolgi bolezni je v rimski vojaški bolnišnici umrl doživljenjski senator Ferruccio Parri. Star je bil 91 let. Med obema vojnami je bil eden volilnih protifašistov, po 8. septembru je bil med ustanovitelji Akcijske stranke in glavni voditelj odporneškega gibanja. Po osvoboditvi je bil prvi predsednik vlade. Za doživljenjskega senatorja je bil imenovan leta 1963.

nazaj. In tisti Ciccimessere je pou po tleh. So prtekli ani trije komunisti jn so tistega Ciccimessereta začeli cabat jn uan ni mogu estat. Ma so prtekli reditelji jn nardili mir.

- Ma kej jemajo u parlamenti tudi reditelje?
- Se zna. Njih glavna skrb je glih tu, de se poslanci ne stepejo jn de jeh spravejo narazen.
- Ma vidi na! Poslanci rihtajo državo, reditelji pej rihtajo poslance. Morejo jemet dobro plačo?!
- Jest tisto ne znam. Ma precednik Nilde Jotti je pole tistga Ciccimessereta izključla od seje jn še okregala vse vkep, de tašne reči se ne smejo zgodet jn de tu kvare prestiž parlamenta...
- Ben, kar se prestiža tiče...
- Pestmo tu! Jest čem reč, de ni kar taku bet poslanc.
- Videm, videm. Za bet poslanc moreš bet tudi fizično sposoben. Denmo reč tista japonska šula judo be pršla prou, ke te navade past taku, de si neč ne nardiš.
- E, ma za udart be biu bulši sistem karatè. Ta te nauči, de z golo roko presekaš cegu jn u vsaki barufi očisteš vse okuli sebe.
- Še dobro, de jemajo poslanci bol trde glave ku cegu, ke če ne be blo puhno mrtveh. Ma boš vidu, de če bo šlo taku naprej, de bojo poslanci začeli hodet u kašne tečaje za judo al pej karatè.
- Ma mene me narbol jezi tu, ke bojo tudi te tečaje denili nam u račun. Si bojo h plači pripisali še dodatek za tečaje judo.
- Morbet pej ne. Bojo kar u parlamenti zrihtali ano telovadnico, vzeli u službo an par trenerjev jn tam bojo poslanci telovadli. Znaš, če jemajo poslanci brivca zastojn, zakej ne bi jemeli tudi športnega trenerja?
- Nej bo taku al taku — spet bojo nardili nove davke.